

Vieraana Kotiseutuliiton järjestösihteeri

Varkaus-seura ry järjesti 16.10.2007 Kotiseutukeskuksessa tilaisuuden, jossa keskusteltiin kotiseututyöstä ja sen kehittämisestä. Vieraana oli Suomen Kotiseutuliiton järjestösihteeri Heikki Saarinen Helsingistä.

Heikki Saarinen aloitti työarskansa järjestösihteerinä 8.1.2007. Koulutukseltaan hän on kansatieteen maisteri. Hän on syntynyt ja käynyt koulunsa Halikossa, Salon naapurikunnassa. Opiskelunsa hän suoritti Turussa. Työt veivät hänet sittemmin pääkaupunkiin. Meriläolokin tuli tutuksi hänen toimitessaan risteilyisäntänä. Työskentely ihmisten kanssa on Heikki Saariselle aina ollut tärkeää, sillä luonteeltaan hän on sosiaalinen.

Mistä kiinnostus kotiseututyöhön syntyi?

Heikki Saarisin äiti oli kotoisin Uudeltakirkolta, josta evakkotaival vei Varsinais-Suomeen. Ensimmäisen kerran Heikki Saarinen kävi kotikyläretkellä Karjalassa juhanuksena v. 1990. Silloin hän totesi, että ihmiset puhuivat edelleen kotiseudusta ja kotikylästä, vaikka olivat nähneet ne viimeksi 50 vuotta aikaisemmin. Asia jäi mieleen ja rupesi askarruttamaan.

Aikaisemmin kotiseutu oli kylä, pitävä tai kaupunki, Saarinen kertoo. Se oli alue, jossa synnyttiin, asuttiin ja kuolttiin. Muualla ei käyty, korkeintaan naapurikylässä tai pitäjän keskustassa asioilla. Nykyisin ihmisellä on useita asuinpaikkoja. Jo lapsuusaikana asuinpaikka saattaa vaihtua useastikin vanhempien siirtyessä töihin uusille paikkakunnille. Lapsuusajan jälkeen tulevat opiskelupaikkakunnat

ja sitten työpaikkakunnat. Asuinseutu on menettänyt merkitystään, mutta oma koti on tullut hyvin tärkeäksi.

Heikki Saarinen kertoo jonkun todenneen, että 'kotiseutu on korvien välissä'. Nykypäivän ihmiselle, joka muuttaa paikkakunnalta toiselle mm. työpaikan vuoksi, voi joku paikkakunta tuntua heti kotiseudulta. Siihen vaikuttavat monet tekijät. Sellaisia ovat esim. luonto, harrastusmahdollisuudet, naapuristo ja murre, jota puhutaan. Lapsuusajan maisema piiryy ihmisen mieleen niin syvästi, että se ei sieltä unohdu koskaan, Saarinen jatkaa.

Mitä kuuluu Suomen Kotiseutuliiton?

Vuosikokouksessa Salossa, 9.-12.8.2007 kirjattiin kotiseutuliiton lähijalan painopistealueita. Yksi niistä on **kotiuttamisen edistäminen kotiseututyössä**. Suomalaisista vaihtaa asuinkuntaansa n. 300000 henkilöä vuodessa. Lisäksi maahamme tulee ulkomailta runsaasti ihmisiä opiskelumaan, töihin tai asumään vakiinaisesti. Heidät kaikki olisi saatava tutustumaan uuteen kotiseutuunsa, jolloin vältettäisiin eristäytymistä ja syrjäytymistä. Kotiseutuyhdistysten tulisi kehittää menetelmiä uusien asukkaiden kotiuttamiseksi. Jos näitä paikkakunnalle muuttaneita saadaan kotiseutuyhdistystenkin heille järjestämiin tilaisuuksiin ja toimintaan mukaan, tulokkaiden olisi varmasti helpompaa kotiutua uuteen asuinseutuunsa, kertoo Heikki Saarinen.

Toinen Kotiseutuliiton lähijalan painopistealue on **kotiseututyön aatteellisen sisällön tarkastelu muuttuvassa Suomessa**. Nykyisin

maassamme on n. 650 kotiseutuyhdistystä, josta n. 60 % on kaupungeissa. Yhteensä yhdistyksissä on n. 200000 jäsentä. Kunta- ja palvelurakenteen uudistus, ns. Paras -hanke, tulee muuttamaan maamme kuntarakennetta huomattavasti. Laajin tiedossa oleva kuntaliitos tapahtuu 1.1.2009, jolloin 10 kuntaa Salon seudulta yhdistyy yhdeksi suurkunnaksi. Monet näistä kunnista ovat vanhoja kulttuuripitäjiä, joilla jokaisella on oma historiallinen taustansa ja oma identiteettinsä. Niinpä onkin tärkeää, että jokainen olemassaoleva kotiseutuyhdistys huolehtii alueen omaleimaisuuden säilymisestä uudessa kuntayksikössä.

Tähän samaan asiaan liittyvät myös lukuisat kyläyhdistykset, jotka kuuluvat jäsenenä Suomen Kylätöimintä ry:hyn. Nehän tekevät myös osaltaan arvokasta kotiseututyötä, samaa työtä kuin kotiseutuyhdistyksetkin. Yhteistoiminta olisi paikallaan ja kaikkia hyödyntävää. Heikki Saarinen kertoo kokemuksen osoittaneen, että erilaisuuksien yhdistyessä kotiseututunne lisääntyy ja aktivoi ihmisiä yhteiseen toimintaan.

Yhtenä Kotiseutuliiton tavoitteena on kaikenlaisen kulttuuriperinnön tallettaminen. Museoissa on kiitettävästi esineistöä, jota keräämässä ovat myös kotiseutuyhdistykset olleet. Nyt lähijalan painopisteena on **kotiseutujulkaisujen tekeminen ja rahoitus**. Kaupunginosa- ja kyläkirjoja sekä eri yhdistysten historiatikkejä valmistuu runsaasti. Järjestelmällistä koordinoitua ei ole suoritettu, joten tarkkaan ei ole tiedossa, mitä ja millaisia kirjoja on kirjoitettu. Heikki Saarinen mainitsee, että tähän työhön on

mahdollista saada taloudellista apua mm. opetusministeriöltä. Ohjeet löytyvät OM:n nettisivuilta. Kotiseutuliitto on järjestänyt kirjoittajille myös koulutusta, viimeksi seminaaripäivän syyskuussa 2007.

Kotiseutuliitto myöntää opetusministeriön toimeksiannosta kunnostusavustuksia yhdistyksille seurantalajien, työväentalojen ja muiden vapaaseen kansalaistoimintaan tarkoitettujen talojen korjauksiin. Näitä avustusanomuksia Kotiseutuliittoon tulee n. 300 vuodessa. Rahaa myönnetään keskimäärin 6000 euroa n. 150:lle kohteelle vuosittain, selostaa Heikki Saarinen.

Suomen Kotiseutuliiton järjestösihteeri Heikki Saarinen.

pistealueisiin kuuluu myös **kulttuuriympäristöistä huolehtimisen merkityksen tähdentäminen kaavoitusten yhteydessä**. Vuosittain järjestettävät **Euroopan Rakennusperintöpäivät** tuovat osaltaan esille rakennetun kulttuuriympäristön näkökohtia.

Tilaisuuden päätteeksi Heikki Saarinen hämmästytti ja ilahdutti kuulijat esittämällä Savon kielellä Kalle Väänäsen runon, mikä esitys sai naurun raikumaan.

Kiitos vierailusta Varkaudessa, järjestösihteeri Heikki Saarinen, sekä monia asioita selvittäneestä selostuksesta niin kotiseututyöstä kuin Suomen Kotiseutuliiton toiminnastakin!

Tässä kirjoituksessa on otteita illan aikana käsitellyistä asioista. Toivotamme innostusta työlle kotiseutuasioiden parissa!

Suomen Kotiseutuliiton paino-

Sirpa Ollikainen

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton syyskokouksesta

P-S:n kotiseutuyhdistysten liiton syyskokous pidettiin 10.11. Leppävirralla. Hallituksen puheenjohtajana pitkään toiminut Anna-Liisa Happonen valittiin liiton asiantuntijajäseneksi. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kirsi Moisanter Leppävirralta. Hän on myös Suomen Kotiseutuliiton hallituksen jäsen.

Muut **hallituksen jäsenet** (suluissa on mainittu varajäsenet) ovat seuraavat: **Jaakko Huttunen, Rautalampi**, varapuheenjohtaja, (Olavi Saarelainen, Rautalampi), **Eila Ollikainen, Kuopio**, (Ritva Kokander, Kuopio), **Minna Kettunen, Lapinlahti**, Suomen Kotiseutuliiton valtuuston jäsen, (Jukka Lappalainen, Lapinlahti), **Marja-Sisko Pihl, Juankoski**, (Matti

Töyräs, Nilsjä), **Raimo Sikanen, Varkaus**, (Leena Lyytikäinen, Leppävirta). Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton tehtävänä on toimia yhdyssteennä Pohjois-Savossa toimiville kotiseutuyhdistyksille ja edistää alueellista kotiseututyötä.

Raimo Sikanen

					E	S	T	O			O	S	A	K	E													
										→	T	Y	Y	L	I	K	Ä	S	↘	L								
											A	L	V	E		A	I	S	T	I								
																P	I	I	T		I	L	I	A	S			
										↓	A	K	S	E	L	I					T	E	N	Ä	L			
											L	O	V	I		T	A	P	A		E	T	S	O	T			
											E	T	A	N	A		L	A	V	E	N		A		I			
											A	I	N	O	A	S	T	A	A	N		A	D	A	M			
											S				K	A	A	S		S	O	M	E	R	O			
											R	E	I	D	E	T		T	E	I	N	I		A				
											A	U	R	A		U	R	O	S		T	A	A	T	A			
											O	T	A	V	A		I	T	I	Ö	T		L	J				
											T	U	K	E	V	A	T		M		O	M	A	T	A			
																K				I	A	V	A	L	A	N	S	A
											V	E	R	S	O	A		A	K	A	N	A		U				
											U	S	E	A		V	A	N	U	T		L	A	P	E			
											O	K	S	A	K	A	S	A		I	P	A	N	A	T			
											K	U	U	T		U	U	M	E	N		T	U	R	O			
											A	S	T	I	A	S	T	O		A	P	A	T	I	A			

Onnettaren suosikit

Piippujen Ympärillä -lehden viime numerossa oli kuvaristikko. Ratkaisun lähettäneiden ja oikein sen ratkaisseiden joukosta Onnetar arpoi kolme voittajaa. Onni suosi seuraavia henkilöitä: **Aulikki Kosunen, Lempi Mannerto ja Kyösti Tarvainen**. Palkinnot on postitettu heille. Onnea voittajajille, ja kiitos kaikille osallistujille!

Vaikka minä eläisin yhdeksänkymmentävuotiaaksi, en unohtaisi lapsuuden jouluja. Onni oli neuvostoliittolainen rattikelkka takorautaa ja käsijarru suurimmassa laatikossa mummolän karvalanhammatolla,

kermavaahtohattarat kristalliin vuoratussa luumukiisselissä ja serkkupojan Afrikan tähti takkatulen edessä.

Hurmion hinnan muistan myös: vieraan mielen haju kosteassa lammasturkissa ja kopiseva ryhmäsauna lankekulattilla saattoivat joskus pelottaa.

Mietin, onko oman lapsen katseessa sama punaisen syliä ristiriitainen kaipuu, tarvitaanko rauhoittavia sanoja ja piparkakku unikkokuvioisesta peltipurkista tekemään valkoparrasta vanha ukki?

Aattoamun levollisuudesta saan vastauksen: onnellisina juhlaa päin käymme, emmekä pelkää, sillä lapsuutemme joulujen muistoista jaamme jälkeemme sanat ja unohtumattoman turvan.

Samuli Laitinen

